

Plaagdieren in de pers

VOLKSKRANT

(25 september 1996)

Kleerluis gevonden bij daklozen in Utrecht

Amsterdam - Daklozen in Utrecht worden met enige regelmaat geplaagd door kleerluis, een bloedzuigende parasiet die zich in de kleren ophoudt en jeukbultjes op de huid veroorzaakt. In 1993 en 1994 werd op een totaal van 3150 contacten tussen daklozen en artsen en/of verpleegkundigen 41 maal kleerluis geconstateerd.

Bij daklozen in Amsterdam en Rotterdam komt de kleerluis (nog) niet voor. Het verschil wordt mogelijk veroorzaakt doordat opvanginstellingen voor daklozen in Utrecht niet altijd even strikt op de persoonlijke hygiëne letten.

Ook kan een rol spelen dat de Utrechtse daklozen in het winkelcentrum Hoog Catharijne, met name 's winters, dicht op elkaar leven waardoor de parasiet (*Pediculus humanus var. corporis*) zich makkelijk kan verspreiden.

Dat schrijven de artsen J. van der Laan en R. Smit van de Utrechtse GG&GD in een artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Ze herinneren eraan dat de Engelse schrijver George Orwell in zijn in 1923 verschenen autobiografische roman *Down and Out in Paris and London* al

wist hoe de kleerluis bestreden diende te worden: douchen en schone kleren aan, als voorwaarde voor een slaappleats.

In Amsterdam wordt die regel door sommige instellingen strikt gehanteerd, terwijl er in Utrecht niet altijd de hand aan wordt gehouden, aldus Van der Laan en Smit.

Behalve dat de parasiet, die familie is van de hoofdvluis, last veroorzaakt - de jeukbulten worden opengekrabd en kunnen geïnfecteerd raken - kan hij ook ziekten overdragen.

In de Eerste Wereldoorlog was de kleerluis verspreider van loopgravenkoorts en vlektyfus. Bij daklozen in Parijs en Seattle zijn onlangs besmettingen geconstateerd met de verwekker van loopgravenkoorts, *Bartonella quintana*. Of *Bartonella*-infecties ook in Nederland voorkomen, is niet bekend. Maar bij daklozen met onverklaarde ziektebeelden zou men er op bedacht moeten zijn dat er misschien sprake is van een *Bartonella*-infectie, schrijven Van der Laan en Smit.

De terugkeer van de kleerluis is tekenend voor de situatie waarin daklozen leven. Alleen een verandering in hun sociale omstandigheden kan de kleerluis weer terugdringen, aldus de GG&GD artsen.

(Door de Afdeling Bestrijding van Dierplagen werd vanuit Rotterdam wel kleerluis ontvangen. Red.)

Knaagdieren

Liefst 2,6 miljoen ratten zijn er vorig jaar gedood in Bangladesh. Dat vind de regering niet genoeg. Daarom heeft ze beloningen in het vooruitzicht gesteld aan boeren die ratten om zeep helpen. Per geleverde rattenstaart ontvangt de boer een kwartje. Weet een boer tienduizend ratten om te leggen, dan krijgt hij van de overheid een kleuren-tv - iets wat in Bangladesh mag gelden als geweldige beloning.

Het land met 120 miljoen inwoners, produceert jaarlijks bijna twee miljoen ton graan, vooral rijst en tarwe. Jaarlijks valt 900 duizend ton ten prooi aan ratten, wat neerkomt op een vijfde van het voedseltekort van Bangladesh.

Voor de overheid zijn de ratten om meer redenen een doorn in het oog. De knaagdieren, die in staat zijn in een jaar tijd een drieduizend leden tellend nageslacht te krijgen, kunnen ook ziekten als de pest en tyfus verspreiden. Bovendien vernielen ze het weggennet door de holen die ze graven.

De overheid voert als sinds 1983 anti-ratten-campagnes. Dit jaar trekt zij voor het eerst naar de dorpen, om meer dan 1,2 miljoen boeren niet alleen te leren hoe ze de ratten het beste kunnen afmaken, maar ook katten, vallen en vergif uit te delen.

Uit: **Lyme borreliose onderzoek in Europees perspectief**

Sinds 1993 neemt Nederland deel aan de "European Union Concerted Action on Lyme borreliosis". Dit is een samenwerkingsverband tussen in totaal 15 (academische) centra waaronder het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het voornaamste doel is het identificeren van risicogebieden voor de Lyme-ziekte en het aandragen van interventie-strategieën (manieren om in te grijpen).

Het RIVM neemt deel aan 3 van de tien werkgroepen:

- standaardisatie van de test voor het ontdekken van *Borrelia burgdorferi* (veroorzaker van de Lyme ziekte)
- standaardisatie van de serodiagnostiek (vaststellen van de ziekte) bij mensen en dieren
- soortenbepaling van *Borrelia*-monsters uit heel Europa.

Van 113 *Borrelia*-monsters is de soort reeds bepaald.

De brede Europese interesse, ook voor andere infectieziekten die worden overgedragen door tekenen, zal een netwerk krijgen dat het onderzoek op dit gebied verder kan stimuleren.